

Jak Anna s Alexem dopadli padělatele bankovek
 Anna és Alex szembeszáll a pénzhamisítókka
 Ania i Aleks kontra fałszerze banknotów
 Ako Anna a Alex dostali falšovateľov peňazí
 Ana in Aleks proti ponarejevalcem denarja

Jak Anna s Alexem dopadli padělatele bankovek

Anna s Alexem jsou spolužáci a hodně dobří kamarádi. Vždycky prožívají hrůzostrašná dobrodružství a už zažili hodně napínavých věcí. Už za sebou mají spoustu zajímavých zážitků!

Anna: „Alexi, zastav! Podívej se támhle. Myslím, že se Filip dostal do nějakých nepříjemností.“

Alex: „Jasně, máš pravdu. Vypadá to, že má problém s policií.“

Sledují, co se děje na druhé straně ulice. Zdá se, že Filip nemá tušení, o co jde, a říká dvěma policistům:

„Ale já vám říkám pravdu, někdo mi dal tyhle peníze a já jsem je použil. O ničem jsem nevěděl.“

Tentokrát to vypadá, že asi půjde o něco závažného. Anna zamumlá: „Něco se děje.“

Myslím, že bychom tam měli jít a zjistit, o co jde. Vypadá to, že prodavač z elektra je do toho taky nějak zapojený.

Vsadila bych se, že on zavolal policii.

Myslíš, že Filipa chytili,
když chtěl něco ukrást?”

Alex: „Určitě se něco děje.“

Ale myslím, že problém jsou ty
bankovky, protože je policista
prohlíží proti světlu. Doufám,
že Filip neplatil falešnými
bankovkami. Pojd', zkusíme
si s ním promluvit.“

Filip: „Musíte mi pomoci! Nechápu, co se děje. Rodiče se budou zlobit, až zjistí, že mám problémy s policií.

Ale já jsem nic špatného neudělal! Honza Straka mi dal peníze a poprosil mě, abych mu koupil nějaké věci. Honza je můj kamarád. Potkal jsem se s ním přes internet, je moc fajn. Pomáhám mu zorientovat se ve městě, protože není odtud.”

Anna chvíli mlčí a pak vyhrkne: „O čem to proboha mluvíš, Filipe! Nepřipadalo ti to divné, že ti naprosto cizí člověk dal jen tak peníze?”

Filip: „Ne, proč by mělo? Já jsem pro něj něco udělal a on mi za to měl zaplatit. Udělal jsem to jen jednou a nemyslel jsem si, že je to nebezpečné. Honza mi dal dvě dvacetieurové bankovky, abych mu koupil přehrávač MP3. Všechno, co jsem měl udělat, bylo přinést mu přehrávač a peníze, co mi vrátí. On na oplátku slíbil, že mi zaplatí pět euro.”

Anna s Alexem vysvětlují kamarádovi, že ho Honza napálil, protože bankovky musejí být falešné. Byl to skutečně mazaný

plán: za falešné bankovky by Honza Straka dostal pravé eurobankovky a mince a k tomu ještě přehrávač MP3! Anně a Alexovi je jasné, že je Filip v nepříjemné situaci, a rozhodnou se mu pomoci.

S pomocí policie připraví na Honzu Straku lest, protože mají strach, že by mohl přesvědčit další mladé lidi, aby používali falešné bankovky. Policie má navíc podezření, že za zneužíváním teenagerů k tomu, aby dávali falešné bankovky do oběhu, stojí velká zločinecká organizace.

Ve spolupráci s policií se Anně a Alexovi podaří najít Honzu Straku v jednom chatu na internetu. Hned je začne přesvědčovat, aby použili jeho falešné bankovky k placení, a domluví si s nimi schůzku.

Když se Anna a Alex s Honzou setkají, požádá je, aby mu něco koupili, a dá jim peníze. Anna ale vytáhne z peněženky pravou bankovku a porovná ji s bankovkami, které dostali od Honzy. „Ale ty jsou falešné!“ vykřikne. Honza Straka si uvědomí, že je to lest, a začne utíkat pryč.

Naštěstí je nablízku policie, která neváhá a rozběhne se za ním. Když ho chytí, strhne se rvačka. Anně a Alexovi se pořádně uleví, až když mu policie nasadí železka.

Po tomto dobrodružství dostanou Anna a Alex od Evropské centrální banky cenu.

Anna: „Děkuji mnohokrát, ale padělatele dopadla nakonec policie, my jsme ji jenom přivedli na správnou stopu.“

Alex: „Chtěli jsme hlavně pomoci Filipovi, který byl zatažen do podvodů Honzy Straky. Pokud jde o Honzu, ten je teď naštěstí za mřížemi.“

Po udělování cen se Anna a Alex setkají s Filipem na výstavě o eurobankovkách a mincích, kterou pořádá Evropská centrální banka.

Filip: „Ještě jednou díky. Jste fakt kamarádi! Slyšel jsem, že se Honza Straka ke všemu přiznal a že zavřeli nelegální tiskárnu, kde se vyráběly falešné bankovky.“

Anna: „Teda, to je zpráva! Napíšu o tom do školního časopisu.“

Alex: „Víš, Filipe, bylo to od tebe ale pořádně hloupé, že ses do toho nechal zatáhnout. Je přece snadné poznat padělanou eurobankovku. A kromě toho jsi měl být opatrnější, pokud jde o Honzu Straku.“

Někdy můžeš na internetu potkat různé podvodníky. To ví každý!”

Anna: „Nebud' tak nespravedlivý, Alexi. Každý může udělat chybu.“

Filip: „Tak to máš rozhodně pravdu. Já jsem dostal tvrdou školu, že používat falešné bankovky je nelegální a může to být i nebezpečné!“

Po přečtení informací na výstavě o eurobankovkách a mincích povídá Anna: „*Podívej se, vždyť je vlastně snadné rozlišit pravou bankovku od falešné. Je potřeba jenom zkontrolovat tři ochranné prvky. Nemůžeš se splést! Nejdříve bankovku zkontroluješ hmatem. Papír bankovky musí být pevný a v některých místech je silnější. Potom se podíváš na vodoznak a také hologram.*”

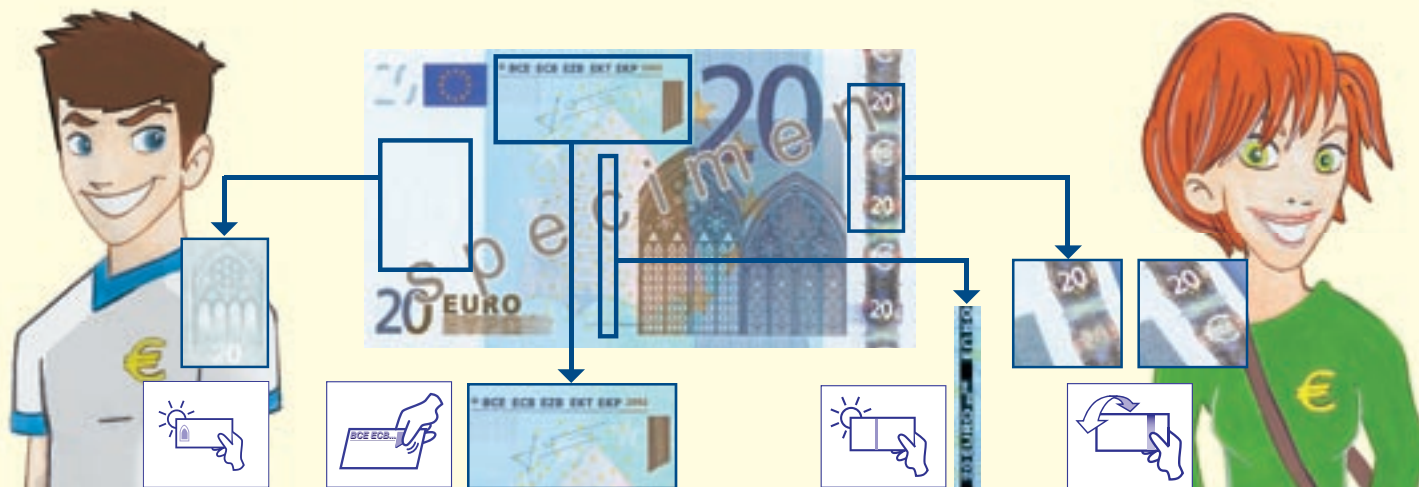
Alex: „*Anno, přestaň s námi mluvit, jako bychom byli odborníci. Můžeš nám tu hatmatilku vysvětlit pěkně česky? Jak jsi poznala, že jsou Honzovy bankovky falešné, když jsi je nastavila proti světlu?*”

Anna: „*Kontrolovala jsem vodoznak. Vodoznak se používá v bílé části bankovek už hodně dlouho. Podívej se pořádně. Když nastaviš bankovku proti světlu, uvidíš, že se na bankovce objeví v bílé části hodnota bankovky a vystínovaný obrázek, který je stejný jako hlavní motiv. Když například nastaviš padesátieurovou bankovku proti světlu, ukáže se ti renesanční okno a číslo 50.*”

Filip: „*Tak to je super! Ty jsi skoro jako soukromý detektiv! Ale co máš pořád s tou renesancí?*”

Anna: „*Promiň, zapomněla jsem říct, že na každé ze sedmi eurobankovek je jiné architektonické období Evropy od antiky až po současnost.*”

Alex a Filip: „*Tak to je na nás trochu moc!*”

Vodznak:

Objeví se neostrý
obrázek a hodnota bankovky.

Vlastnosti papíru na omak:

Papír je na omak tuhý,
pevný a v některých částech je silnější.

Ochranný proužek:

Objeví se tmavá linka.

Hologram:

Objeví se hodnota bankovky
a symbol € nebo okno.

Anna: „Neblbněte, zkontrolovat bankovku je snadný jak facka. Podíváš se na hlavní motiv na bankovce a pak zkontroluješ, jestli se opakuje ve vodoznaku.“

Alex: „A co je to ten hologram?“

Anna: „Všiml sis té lesklé, stříbrné části bankovky? To je hologram. Podívej se, co se stane, když bankovku naklániš sem a tam. Ne, takhle ne! Nemávej s ní tolik, musíš pomalu! Vidiš, jak se obrázek mění ze symbolu € na hodnotu bankovky?“

Filip: „No jasně! Myslím, že po tomhle malém dobrodružství si budu eurobankovek mnohem víc všímat! Vlastně to vůbec není tak těžké.“

Anna és Alex szembeszáll a pénzhamisítókka

Anna és Alex osztálytársak és nagyon jó barátok. Rendre hajmeresztő kalandokba keverednek, sok izgalmas dolog történt már velük az életben, így nem lehet olyan könnyen csőbe húzni őket.

Anna: *„Állj csak meg, Alex! Nézd! Ha jól sejtem, Fülöp bajba került.”*

Alex: *„Igen, igazad van. Úgy látom, a rendőrökkel gyűlt meg a baja.”* Aggódva figyelik, hogy mi történik az utca túloldalán. Fülöpnek fogalma sincs róla, hogy mi a gond, csak bizonygatja a két rendőrnek: *„Higgyék el, igazat mondok. Kaptam a pénzt valakitől, és fizetni akartam vele. Nem sejtettem semmit.”*

Anna odasúg a barátjának: *„Ennek fele sem tréfa. Menjünk át, nézzük meg, hogy mi a helyzet! Úgy látom, az elektronikai áruház eladója is érintett az ügyben. Fogadni mernék, hogy ő hívta ki a rendőrséget. Lehet, hogy Fülöp lopni próbált és tetten érték?”*

Alex: *„Az biztos, hogy valami nincs rendjén. De inkább a bankjegyekkel lehet baj, hiszen a rendőr azokat vizsgálja a fényben. Remélem, Fülöp nem hamis bankjeggyel fizetett. Próbáljunk meg beszélni vele.”*

Fülöp: „Segítsetek már! Nem tudom, mi bajuk van velem.

A szüleim kinyuvasztanak, ha megtudják, hogy ilyen csúnya ügybe keveredtem, és elkaptak a rendőrök.

De én ártatlan vagyok, nem csináltam semmit!

Róka Vili adott nekem egy kis pénzt, és megkért, hogy vásároljak neki valamit. Vili a haverom, a neten ismerkedtem meg vele. Rendes srác. Segíték neki eligazodni, mert nem idevalósi.”

Annának egy pillanatra eláll a lélegzete, aztán kifakad: „Meg vagy te örülve, Fülöp? Csöppet sem volt gyanús, hogy egy vadidegen csak úgy pénzt ad neked?”

Fülöp: „Miért lett volna gyanús? Tettem neki egy szívességet, és fizetni akart érte. Csak egyszer fordult elő, és semmi rosszra nem gondoltam.

Két húszeuróst adott, hogy vegyek neki egy MP3-as lejátszót. Csak annyi dolgom volt, hogy megvegyem és a visszajáróval együtt odaadjam neki. Cserébe öt eurót ígért nekem. ”

Anna és Alex elmagyarázza a fiúnak, hogy csúnyán rászedték, a bankjegyek valószínűleg hamisak. A terv igazán fondorlatos volt: Róka Vili arra számított, hogy a hamis pénzért cserébe a visszajáróval valódi eurobankjegyeket és -érméket kap, az MP3-as lejátszóról nem is beszélve! Anna és Alex látja, hogy Fülöp nagy pácban van, ezért elhatározzák, hogy segítenek neki.

A rendőrség segítségével csapdát állítanak Róka Vilinek, mert attól félnek, hogy a csaló más mit sem sejtő fiatalokat is megpróbál rábeszélni a hamis bankjegyek használatára. A rendőrség még ennél is tovább megy: azt gyanítják, hogy az akció mögött egy egész bűnszövetkezet áll, amely tizenévesek bevonásával próbálja meg forgalomba hozni a hamis bankjegyeket.

Anna és Alex egy internetes fórumon talál rá Róka Vilire. A férfi egy percet sem veszteget: rábeszéli őket, hogy segítsenek, és találkozót beszél meg velük.

Amikor találkoznak, Vili megkéri őket, hogy vegyenek neki valamit, és pénzt is ad nekik. Ekkor azonban Anna előhúz egy valódi bankjegyet a pénztárcájából, és összehasonlítja a Vilitől kapottakkal. „De hisz ezek hamisak!” – kiált fel a lány. Róka Vili azonnal rájön, hogy csapdába csalták, és futni kezd.

Szerencsére a rendőrök a közelben vannak, és üldözőbe veszik. Csakhamar el is csípi, dulakodni kezdenek, majd Anna és Alex legnagyobb megkönnyebbülésére kattan a bilincs.

A sikeres akció után Annát és Alexet kitünteti az Európai Központi Bank.

Anna: „Köszönöm szépen, de valójában a rendőrség kapta el a pénzhamisítótat.

Mi csak segítettünk egy kicsit.”

Alex: „Mindenekelőtt Fülöpön akartunk segíteni, aki belekeveredett Róka Vili sötét üzelmeibe. Szerencsére rács mögé került a gazfickó.”

Az ünnepélyes díjátadás után Anna és Alex az Európai Központi Bank kiállításán talál rá Fülöpre, ahol az eurobankjegyeket és -érméket mutatják be.

Fülöp: „Még egyszer köszönöm. Ti aztán igaz barátok vagytok. Hallottam, hogy Róka Vili mindent bevallott, a hamis pénzt előállító illegális bankjegynyomdát pedig bezárták.”

Anna: „Hú, ez nagyon jó hír! Meg is írom a sztorit a suliójságban.”

Alex: „Nagy butaság volt tőled, Fülöp, hogy belekeveredtl ebbe az idióta bűncselekménybe. A hamis eurobankjegyet ugyanis nagyon könnyű kiszűrni. Róka Vilitől is óvakodnod kellett volna. Az interneten rossz szándékú emberekbe is belebotolhatsz. Ezt már mindenki tudja!”

Anna: „Ne bántsd már annyira, Alex. Mindenki hibázhat.”

Fülöp: „Igen, de ilyen még egyszer nem fordulhat elő. Tudtomon kívül hamis pénzzel akartam fizetni. Most már tudom, hogy törvénybe ütközik, és hogy mennyire megütheti az ember vele a bokáját.”

Miután Anna elolvasta a kiállításon látható eurobankjegyekről és érmékről szóló tájékoztatót, így szólt: „Fiúk, ez *pofonegyszerű!* Pillanatok alatt megállapítható, hogy egy eurobankjegy valódi vagy hamis. Mindössze három biztonsági elemet kell ellenőrizni rajta. El se lehet téveszteni. Először tapintsuk meg. Jellegzetesen ropogósnak, egyes helyeken pedig vastagabbnak kell lennie. Azután megvizsgáljuk a vízjelet és a hologramot.”

Alex: „Állj csak meg egy pillanatra! Úgy beszélsz,

mintha szakemberek lennénk. Nem tudnád egy kicsit egyszerűbben elmagyarázni? Amikor a világosság felé fordítottad Róka Vili bankjegyeit, mi árulta el, hogy hamisak?”

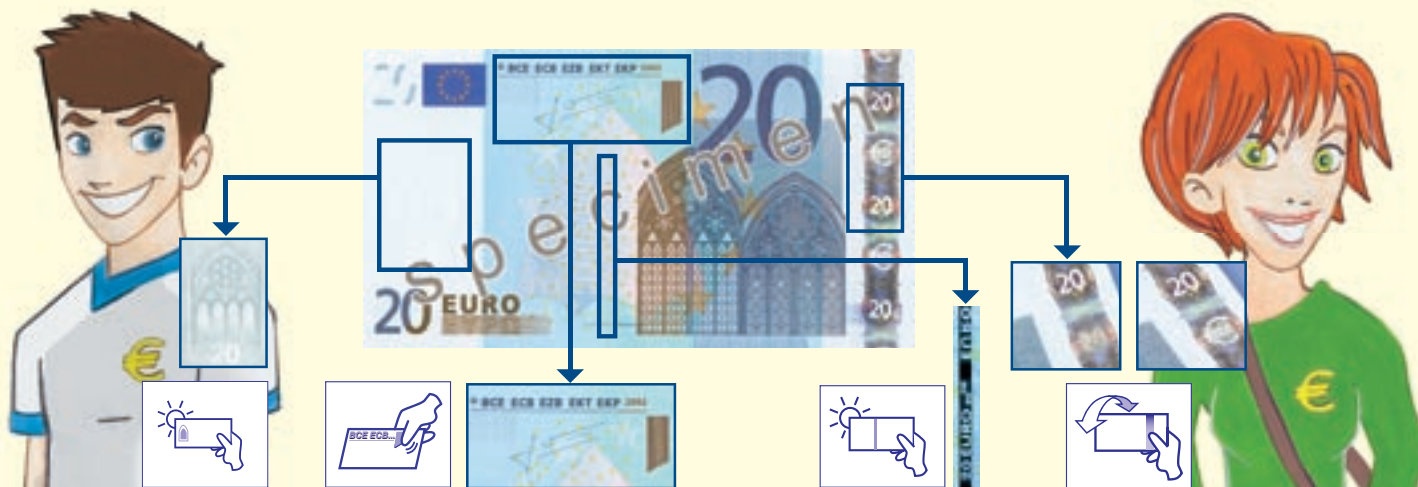
Anna: „A vízjelet ellenőriztem. Vízjelet régóta alkalmaznak a bankjegyek világos felületén.

Nézzétek csak meg alaposabban! Ha a világosság felé tartjátok, megjelenik rajta a fő rajzolat és az értékjelzés árnyalatos képe. Ha például az 50 euróst nézitek így, egy reneszánsz stílusú ablak és az 50-es szám tűnik fel.”

Fülöp: „Ez már döfi! Olyan vagy, mint egy magándetektív! De hogy jön ide a „reneszánsz”?

Anna: „Jaj, bocs, azt elfelejtettem mondani, hogy mind a hétfajta eurobankjegyen más és más európai építészeti stílusokat jelképező épületelemek láthatók az ókortól napjainkig.”

Alex és Fülöp: „Ez nekünk túl magas!”

Vízjel

Láthatóvá válik egy árnykép és az értékjel.

A papír tapintása

A papír ropogós, kemény tapintású, néhány helyen vastagabb.

Biztonsági szál

Láthatóvá válik egy sötét szál.

Hologram

Feltűnik az értékjel, az "€" -jel vagy egy ablak.

Anna: „Ne vicceljetek már! Nincs benne semmi ördögösség. Megnézitek a fő rajzolatát, és ellenőrzitek, hogy ugyanaz szerepel-e a vízjelben.”

Alex: „És mi a helyzet a hologrammal?”

Anna: „Észrevettétek már ezt a fénylő, ezüstszerű csíkot? Ez a hologram. Nézzétek meg, mi történik, ha megmozgatjátok a bankjegyet! Nem, nem így! Ne lengessétek – csak így szépen, finoman! Látjátok, hogy váltakozik a kép? Egyszer az „€” -jel, azután pedig a bankjegy értéke látszik.”

Fülöp: „Tényleg! Most már biztos, hogy én is alaposabban meg fogom nézni, milyen eurobankjegyet kapok a kezembe. Nincs is benne semmi varázslat.”

Ania i Aleks kontra fałszerze banknotów

Ania i Aleks chodzą razem do szkoły i są bardzo dobrymi przyjaciółmi. Mają mnóstwo przygód i zawsze są tam, gdzie dzieje się coś ciekawego. Niejedno już razem przeżyli.

Ania: „Aleks, spójrz! Filip jest w tarapatach”.

Aleks: „Rzeczywiście! Wygląda na to, że zatrzymała go policja”. Ania i Aleks obserwują scenę rozgrywającą się po drugiej stronie ulicy. Ich kolega Filip z zakłopotaniem tłumaczy stojącym obok niego policjantom:

„Przecież mówię prawdę. Dostałem banknoty i zapłaciłem nimi w sklepie. Ani przez moment nie podejrzewałem, że coś jest z nimi nie tak”.

Sprawa wydaje się poważna. Ania ścisza głos: „Coś się szykuje. Podejdźmy bliżej i dowiedzmy się, o co

chodzi. Sprzedawca ze sklepu

elektronicznego też jest

chyba w to zamieszany.

Założę się, że to on zadzwonił

po policję. Myślisz, że Filipa

przytapano na kradzieży?”

Aleks: „Nie wygląda to za

dobrze. Pewnie coś jest nie

w porządku z banknotami,

bo policjant ogląda je pod

światło. Mam nadzieję,

że Filip nie zapłacił w sklepie

falszowymi banknotami.

Chodźmy z nim porozmawiać”.

Filip: „Musicie mi pomóc! Nic z tego nie rozumiem. Rodzice będą wściekli, jeśli się dowiedzą, że zatrzymała mnie policja.

Ja nic złego nie zrobiłem! Jacek Cwanecki dał mi pieniądze i poprosił, żebym mu coś kupił. Jest moim przyjacielem. Poznaliśmy się w Internecie. Jest naprawdę fajny. Jacek nie jest stąd, więc oprowadziłem go po mieście”.

Po chwili milczenia Ania wykrzykuje: „Rany, Filip, co ty wygadujesz! Nie wydało ci się to trochę dziwne, że osoba, której wcale nie znasz, ot tak sobie dała ci pieniądze?”

Filip: „Nie, a co w tym takiego dziwnego? Zrobiłem mu przystługę, a on miał mi to wynagrodzić. Zrobiłem to tylko raz i nie przypuszczałem, że to niebezpieczne. Jacek dał mi dwa banknoty o nominale 20 euro, żebym mu kupił odtwarzacz MP3. Miałem przynieść mu odtwarzacz i resztę.

To wszystko. Za tę przystługę obiecał dać mi pięć euro”.

Ania i Aleks wyjaśniają swojemu koledze, że został oszukany i że banknoty na pewno są fałszywe. To był sprytny plan: posługując się fałszywymi banknotami, Jacek Cwanecki miał dostać resztę w postaci prawdziwych banknotów i monet, a do tego jeszcze odtwarzacz MP3! Ania i Aleks widzą, że Filip jest w nieciekawej sytuacji i postanawiają mu pomóc.

W obawie, że Jacek Cwanecki będzie chciał oszukać kolejne osoby, Ania i Aleks z pomocą policji szykują na niego pułapkę. Policja podejrzewa ponadto, że za wykorzystywaniem nastolatków do wprowadzania do obiegu fałszywych banknotów stoi duża organizacja przestępcza.

We współpracy z policją Ani i Aleksowi udaje się namierzyć Jacka Cwaneckiego na czacie internetowym.

Jacek od razu namawia ich do zapłacenia w sklepie jego banknotami i w tym celu umawia się z nimi na spotkanie.

W czasie spotkania Jacek prosi Anię i Aleksa, aby za otrzymane od niego pieniądze kupili mu pewien drobiazg. Zamiast spełnić prośbę Jacka, Ania wyciąga z portfela prawdziwy banknot i porównuje go z banknotami otrzymanymi od Jacka. Nagle wykrzykuje:

„Przecież te banknoty są fałszywe!”

Jacek zdaje sobie sprawę, że został zdemaskowany i rzuca się do ucieczki.

Na szczęście niedaleko w ukryciu czekają policjanci, którzy natychmiast wkraczają do akcji i ruszają w pościg. Po krótkiej szamotaninie udaje się im schwycić złodzieja. Widząc, jak policja zakłada Jackowi kajdanki, Ania i Aleks czują ogromną ulgę.

Po tym wydarzeniu Ania i Aleks otrzymują nagrodę od Europejskiego Banku Centralnego. *„Bardzo dziękujemy za to wyróżnienie, ale ujęcie fałszerzy to zasługa policjantów. My jedynie naprowadziliśmy ich na właściwy trop”. – oświadcza Ania.*

„Przed wszystkim chcieliśmy pomóc Filipowi, który padł ofiarą spisku uknutego przez Jacka Cwaneckiego. Cieszymy się, że Jacek jest już za kratkami”. – dodaje Aleks. Po ceremonii wręczenia nagrody Ania

i Aleks rozmawiają z Filipem na wystawie poświęconej banknotom i monetom euro zorganizowanej przez Europejski Bank Centralny.

Filip: „Jeszcze raz wam dziękuję. Zawsze można na was liczyć. Słyszałem, że Jacek Cwanecki do wszystkiego się przyznał i że drukarnia, w której drukowano nielegalne banknoty, została zamknięta”.

Ania: „To świetna wiadomość! Napiszę o tym w gazetce szkolnej”.

Aleks: „Wiesz, Filip, naprawdę głupio zrobiłeś, pakując się w tak idiotyczną historię. Fałszywe banknoty euro bardzo łatwo jest rozpoznać. Poza tym nie powinieneś być ufać Jackowi Cwaneckiemu. Wszyscy wiedzą, że w Internecie można czasem spotkać podejrzane osoby”.

Ania: „Aleks, nie bądź taki surowy. Przecież wszyscy popełniamy czasem błędy”.

Filip: „Teraz będę miał nauczkę. Na własnej skórze przekonałem się, że posługiwanie się fałszywymi banknotami jest niezgodne z prawem, a do tego może być niebezpieczne!”

Po zapoznaniu się z informacjami na temat banknotów i monet euro przedstawionymi na wystawie Ania oświadcza: „*Stuchajcie! Można bardzo łatwo stwierdzić, czy dany banknot jest prawdziwy czy fałszywy. Trzeba tylko sprawdzić zabezpieczenia. Ten sposób jest niezawodny! Najpierw należy sprawdzić banknot dotykiem. Papier musi być sztywny*

i szeleszczący oraz grubszy w niektórych miejscach. Następnie należy sprawdzić znak wodny, a potem hologram.

Aleks: „*Ania, mówisz do nas, jakbyśmy byli ekspertami. Nie mogłabyś wyrażać się jaśniej? Oglądając banknoty od Jacka Cwaneckiego pod światło, po czym poznałaś, że są one fałszywe?*”

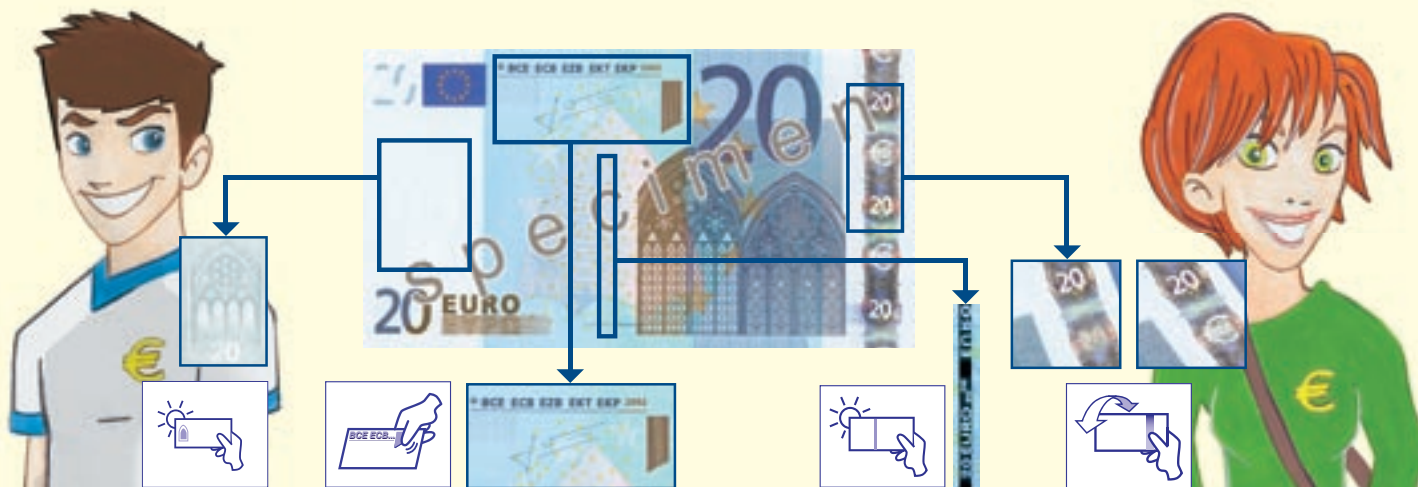
Ania: „*Sprawdziłam znak wodny. Znaki wodne stosowane są od dawna i widać je na białej części banknotów.*

Przypatrzcie się dobrze. Przy oglądaniu pod światło na banknocie pojawia się prześwitujący motyw główny i nominat. Weźmy banknot 50 euro: przy oglądaniu pod światło widać na nim okno w stylu renesansowym i liczbę 50.”

Filip: „*Ale super! Prawdziwy z ciebie detektyw! Ale o co chodzi z tym renesansem?*”

Ania: „*Ach, zupełnie zapomniałam wam powiedzieć, że na każdym z siedmiu banknotów euro przedstawiono inny styl w architekturze europejskiej – od starożytności do współczesności.*”

Aleks i Filip: „*Co? I my mamy to wszystko pamiętać?*”

Znak wodny

Widać prześwitujący motyw i oznaczenie nominału.

Faktura papieru

Papier banknotu jest sztywny i szeleszczący, a w niektórych miejscach wydaje się grubszy.

Pasek zabezpieczający

Widać ciemną linię.

Hologram

Widać oznaczenie nominału oraz symbol „€” lub okno.

Ania: „No co wy, przestańcie! Sprawdzanie banknotów jest dziecinnie proste. Najpierw musicie zobaczyć, jaki jest główny motyw na banknocie, a potem sprawdzić, czy widać go także na znaku wodnym”.

Aleks: „A co z hologramem?”

Ania: „Widzicie tę błyszczącą, srebrną część banknotu? To właśnie jest hologram. Spróbujcie spojrzeć na banknot pod kątem. Nie, nie w ten sposób! Nie macie nim machać na wszystkie strony, tylko delikatnie przechylić. Widzicie, jak symbol € przechodzi w liczbę oznaczającą wartość banknotu?”

Filip: „Rzeczywiście! Coś mi się wydaje, że po naszej przygodzie też będę zwracał większą uwagę na banknoty euro. To wcale nie jest takie trudne”.

Ako Anna a Alex dostali falšovateľov peňazí

Anna a Alex sú spolužiaci a veľmi dobrí kamaráti. Každú chvíľu sa zapletú do nejakého neuveriteľného dobrodružstva. O svojich zážitkoch by veru vedeli rozprávať!

Anna: „Alex, počkaj! Pozri, zdá sa, že Filip má problém.“

Alex: „Aha, máš pravdu, sú tam policajti. Čo sa asi mohlo stať?“

Z druhej strany ulice sledujú, čo sa deje. Zdá sa, že Filip nechápe, o čo ide, a presviedča dvoch policajtov:

„Ale ja vám hovorím pravdu. Tieto peniaze mi niekto dal a ja som ich akurát použil. Nevidel som v tom nič podozrivé.“

Vyzerá to vážne. Anna šepne Alexovi: „Niečo sa deje. Myslím, že by sme tam mali ísť a zistiť, o čo ide. Zdá sa, že sa do toho zapojil aj ten predavač z elektra. Stavím sa, že to on zavolať polícia. Žeby Filipa chytili pri krádeži?“

Alex: „Neviem, ale fakt sa niečo deje.“

Podľa mňa to bude niečo

s peniazmi, lebo ten policajt
si ich nejako obzerá.

Dúfam, že Filip nenakupoval
za falošné peniaze.

Pod, skúsme sa ho spýtať.“

Filip: „Musíte mi pomôcť! Vôbec nechápem, čo sa deje.

Ak rodičia zistia, že ma chytili policajti, zabijú ma.

Ale ja som fakt nič nespravil! Jeden chalan – Roman

Straka – ktorého som spoznal na nete, mi dal

nejaké peniaze a poprosil ma, nech mu kúpim

pár vecí. Roman je kamoš, je úplne v pohode.

Trochu som ho povodil po meste, lebo nie je

odtiaľto.”

Anna na pár sekúnd stratí reč, ale potom

vyhrkne: „Filip, to nemyslíš vážne!

To ti nebolo divné, že ti úplne cudzí

človek len tak dá peniaze?”

Filip: „Nie, a prečo by malo? Ja som mal pre

neho niečo spraviť a on mi mal za to zaplatiť.

Netušil som, že by sa mohlo niečo stať. Roman

mi dal dve dvadsaťeurovky, aby som mu kúpil

MP3 prehrávač. Ja som mu mal akurát doniesť ten

prehrávač a drobné naspäť a za to mi slúbil päť eur.”

Anna a Alex Filipovi vysvetlili, že mu naletel, pretože tie bankovky

museli byť falošné. Roman Straka to mal premyslené: za falošné peniaze

by dostal výdavok v pravých eurových bankovkách a minciach, a MP3 prehrávač navyše! Anne a Alexovi je jasné, že Filip je v kaši, a rozhodnú sa mu pomôcť.

Spolu s policajtmí pripraví na Romana Straku pascu, pretože sa obávajú, že podobný trik s falošnými peniazmi by mohol skúšať aj na ďalších. Polícia má navyše podozrenie, že za využívaním tínedžerov na rozširovanie falošných bankoviek stojí veľká zločinecká organizácia.

Anne a Alexovi sa spolu s políciou podarí Romana Straku nájsť na jednom internetovom čete. Roman nestráca čas a hneď ich začne nahovárať, aby mu za jeho peniaze niečo kúpili. Dohodne si s nimi stretnutie.

Ked' sa Anna a Alex s Romanom stretnú, povie im, čo mu majú ísť kúpiť, a dá im peniaze.

Anna namiesto toho z peňaženky vytiahne pravú bankovku a začne ju porovnávať s bankovkami, ktoré im dal. „*Ale ved'tie peniaze sú falošné!*“, vykrične. Romanovi je jasné, že ho nachytali, a začne utekať.

Polícia je našťastie neďaleko a pustí sa za ním. Roman sa nechce len tak ľahko vzdať, ale nakoniec ho chytia. Anna a Alex si vydýchnu, až keď mu policajti dajú putá.

Po tomto dobrodružstve Anna a Alex dostanú cenu od Európskej centrálnej banky.

Anna: „*Ďakujeme veľmi pekne, aj keď tých falšovateľov nakoniec zastavila polícia, my sme ich len naviedli na správnu stopu.*”

Alex: „*My sme hlavne chceli pomôcť Filipovi, ktorý naletel Romanovi Strakovi. Ten je už našťastie za mrežami.*”

Po slávnostnom udeľovaní cien sa Anna a Alex stretnú s Filipom na výstave eurových bankoviek a mincí, ktorú usporiadala Európska centrálna banka.

Filip: „*Ešte raz dík. Ste kamoši! Počul som, že Roman Straka sa ku všetkému priznal a že zavreli aj tlačiareň, kde sa tie falošné bankovky vyrábali.*”

Anna: „*Super, tak to je dobrá správa! Napíšem o tom do školského časopisu.*”

Alex: „*Ale inak, Filip, bolo od teba dosť hlúpe, že si sa dal zatiahnuť do takého sprostého podvodu. Veď falošnú eurovú bankovku spoznáš ľahko! A okrem toho si si mal dať na toho Romana Straku väčší pozor. Na internete je kopec rôznych podvodníkov. To je predsa jasné!*”

Anna: „*Ale no, nepreháňaj to, Alex! Na niečo také môže naletieť každý!*”

Filip: „*Tiež si myslím. Ja som tentoraz dostal poriadnu príučku a už mi je jasné, že používanie falošných bankoviek je nezákonné. Okrem toho to môže byť aj nebezpečné!*”

Anna si prečíta
informácie

o vystavených eurových
bankovkách a minciach
a hovorí: „Pozrite
sa, veď zistiť, či je
bankovka pravá alebo nie,
je celkom ľahké! Stačí len
skontrolovať tri ochranné
prvky. Nemôžete sa pomýliť!

Najskôr si bankovku vezmite do
ruky. Musí byť tuhá a na niektorých
miestach hrubšia. Potom si pozriete
vodoznak a nakoniec hologram.”

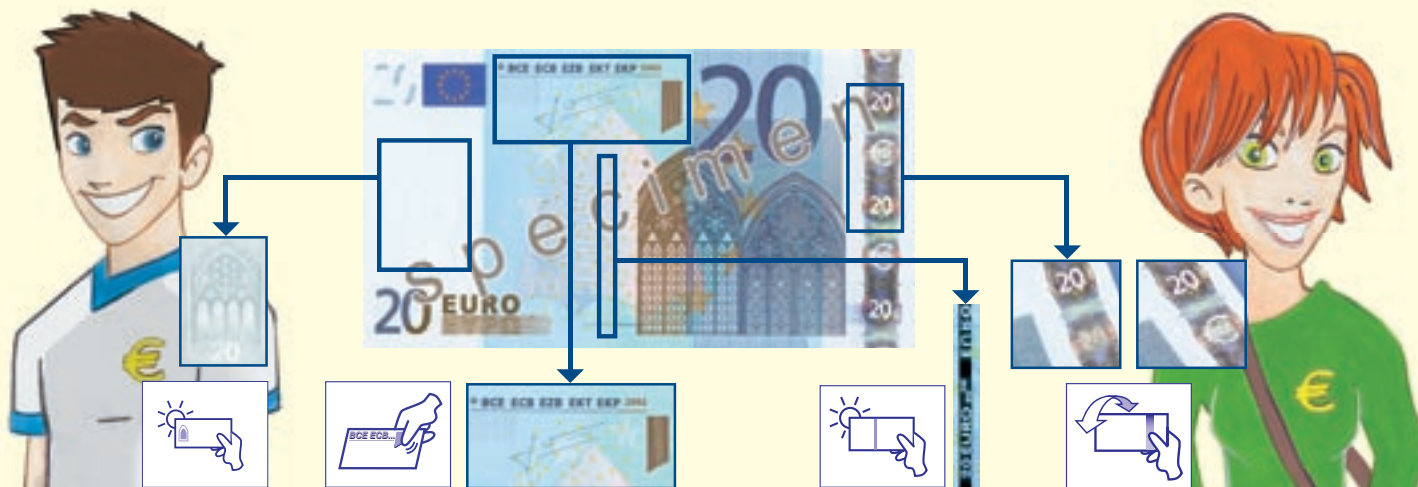
Alex: „Ale Anna, prestaň s nami hovoriť, akoby sme boli nejakí odborníci. Môžeš nám tú hatlaninu vysvetliť po slovensky, prosím ťa? Ako si napríklad vedela, že Romanove bankovky boli falošné, keď si si ich obzerala proti svetlu?”

Anna: „Hľadala som vodoznak. Vodoznak sa už dlho používa v bielej časti bankoviek. Pozrite sa poriadne. Keď bankovku podržíte proti svetlu, zbadáte hodnotu bankovky a taký matný obraz, ktorý je rovnaký ako hlavný motív bankovky. Ak si napríklad proti svetlu pozriete päťdesiateurovú bankovku, tak uvidíte renesančné okno a číslo 50.”

Filip: „To je dobré! Ty si skoro ako súkromný detektív! Ale čo to bolo s tým renesančným?”

Anna: „Aha, prepáč, zabudla som povedať, že na všetkých siedmich eurových bankovkách sú rôzne európske architektonické štýly, od antiky až po súčasnosť.”

Alex a Filip: „Tak to už je na nás priveľa!”

Vodoznak

Objaví sa matný obraz a hodnota bankovky.

Kvalita papiera na dotyk

Papier je na dotyk tuhý, pevný a na niektorých miestach hrubší.

Ochranný prúžok

Objaví sa tmavá čiara.

Hologram

Objaví sa hodnota a symbol „€“ alebo okno.

Anna: „Ale prestaňte! Ved' skontrolovať tieto bankovky je hračka. Pozriete sa na hlavný motív na bankovke a skontrolujete, či sa opakuje aj vo vodoznaku.“

Alex: „A čo je to ten hologram?“

Anna: „Všimol si si tú lesklú, striebornú časť bankovky? To je hologram. Pozri, čo sa robí, keď bankovku nakláňaš sem a tam. Nie, nie tak! Nemávaj s ňou toľko – pomaly! Vidíš, ako sa ten obrázok mení zo symbolu „€“ na hodnotu bankovky?“

Filip: „Aha, jasné! No, myslím, že po tomto malom dobrodružstve si už budem eurové bankovky všímať lepšie! Fakt to nie je až také ťažké.“

Ana in Aleks proti ponarejevalcem denarja

Ana in Aleks sta sošolca in res dobra prijatelja. Vedno se jima zgodi kaj zanimivega in za sabo imata že celo vrsto napetih pustolovščin. Skupaj sta si nabrala že toliko izkušenj, da bi o njih lahko napisala debelo knjigo.

Ana: »Hej Aleks, glej tam, čez cesto! Očitno ima Filip neke težave.«

Aleks: »Pa res. In tokrat celo s policijo.« Napeto gledata, kaj se dogaja na drugi strani ulice. Filipu očitno ni jasno, kaj je narobe, in prepričuje policista: »Ampak saj sem vama vse povedal po resnici. Nekdo mi je dal ta denar in sem ga pač porabil. Nisem mislil, da bo kaj narobe.«

Tokrat se zdi, da se bosta Ana in Aleks zapletla v nekaj hudo resnega. »Tole mi ni všeč,« pravi Ana, »kaj, če bi šla tja in ugotovila, kaj se dogaja. Očitno ima nekaj zraven tudi prodajalec iz trgovine s tehničnimi stvarmi. Stavim, da je on poklical policijo. Misliš, da so Filipa ujeli, ko je hotel kaj ukrasti?«

Aleks: »Nekaj prav gotovo ni v redu. Ampak zdi se mi, da so problem bankovci, ker jih policist pregleduje proti svetlobi. Upam, da Filip ni česa kupil s ponarejenim denarjem. Pridi, greva ga vprašat.«

Filip: »Uf, še sreča, da sta prišla. Morata mi pomagati! Res ne vem, kaj bi radi od mene. Oče in mama me bosta ubila, če izvesta, da imam opravka s policijo. Ampak naredil nisem nič takega. Robi Lisjak mi je dal denar in me prosil, če mu nekaj kupim. Z Robijem sva prijatelja. Spoznal sem ga na internetu. V redu dečko je. Pomagam mu, da se znajde v mestu, ker se je šele pred kratkim preselil sem.«

Ana za trenutek ostane brez besed, potem pa izbruhne: »Pa kaj se ti je čisto zmešalo!? Se ti ni zdelo malo čudno, da ti nekdo, ki ga sploh ne poznaš, kar tako da denar?«

Filip: »Ne, zakaj pa? Naredil sem mu uslugo in rekel je, da mi bo plačal. Bilo je samo enkrat in nisem mislil, da bo nevarno. Robi mi je dal dva bankovca za 20 eurov, da bi mu kupil MP3. Prosil me je samo to, da grem in mu ga kupim ter vrnem drobiž. Obljubil je, da mi bo za to dal pet eurov.«

Ana in Aleks mu prijateljsko razložita, da si ga je nekdo privoščil in da so bankovci najbrž ponarejeni. Načrt je bil kar prebrisan: v zameno za ponarejene bankovce bi Robi Lisjak dobil prave eurske bankovce in kovance, za povrh pa še MP3-predvajalnik. Ani in Aleksu je jasno, da je Filip v resnih težavah, zato se odločita, da mu bosta pomagala.

S pomočjo policije pripravita past za Robija Lisjaka, saj ju skrbi, da bi ponarejene bankovce lahko podtaknil še komu. Kar je še huje, policija sumi, da nič hudega sluteče najstnike za razpečevanje ponarejenih bankovcev uporablja velika kriminalna organizacija.

V sodelovanju s policijo Ani in Aleksu uspe, da Robija izsledita v internetni klepetalnici. Takoj ju začne nagovarjati, da porabita njegove ponarejene bankovce, in se z njima dogovori za srečanje.

Ko se Ana in Aleks dobita z Robijem, ju prosi, če bi zanj lahko nekaj kupila, in jima da denar. Toda namesto tega Ana iz denarnice potegne pravi bankovec in ga primerja s tem, ki ji ga je dal Robi.

»Ampak tale je pa ponarejen!« vzklikne Ana.

Robiju se posveti, da so ga razkrinkali, in se požene v beg.

Na srečo policisti niso daleč. Takoj zdrviyo za njim in ga kmalu ujamejo. Robi se sprva upira, a ga hitro obvladajo. Ko mu končno nadenejo lisice, si Ana in Aleks globoko oddahneta.

Po tej dogodivščini Ana in Aleks dobita nagrado Evropske centralne banke.

Ana: »Res hvala, ampak v resnici je ponarejevalce dobila policija. Midva sva jo samo usmerila na pravo sled.«

Aleks: »In predvsem sva hotela pomagati Filipu, ki si ga je Robi tako grdo sposodil. Kar se njega tiče, je zdaj hvala bogu v zaporu.«

Po slovesni podelitvi se Ana in Aleks s Filipom dobita na razstavi o bankovcih in kovancih eura, ki jo je pripravila Evropska centralna banka.

Filip: »Še enkrat hvala. Prava prijatelja sta. Slišal sem, da je Robi Lisjak vse priznal in da so ilegalno tiskarno, kjer so tiskali ponarejene bankovce, zaprli.«

Ana: »Vau, to pa je novica! Bom nekaj napisala v šolski časopis.«

Aleks: »Veš, Filip, je bilo pa precej neumno od tebe, da si se zapletel v tak butast zločin. Ponarejene eurske bankovce je precej lahko prepoznati. In kar je še huje, kako si lahko zaupal človeku, kakršen je ta Robi Lisjak? Včasih na internetu srečaš ljudi, ki niso dobronamerni. Kako ti to ni jasno?«

Ana: »Ne bodi nepravičen, Aleks. Vsakdo se lahko zmoti.«

Filip: »Ja, prav zares. Zgrda sem se moral naučiti, da je plačevanje s ponarejenimi bankovci nezakonito in je lahko tudi nevarno.«

*»Glejta,« pravi Ana potem,
ko preberejo opise eurskih
bankovcev in kovancev na
razstavi, »ni težko ugotoviti,
če je eurski bankovec pristen
ali ne. Preveriti moraš samo
tri zaščitne elemente.
Nemogoče se je zmotiti.
Najprej moraš bankovec otipati.
Biti mora čvrst in prožen in na
nekaterih mestih se zdi, da je bolj hrapav.
Nato preveriš vodni znak in nazadnje še
hologram na srebrni foliji.«*

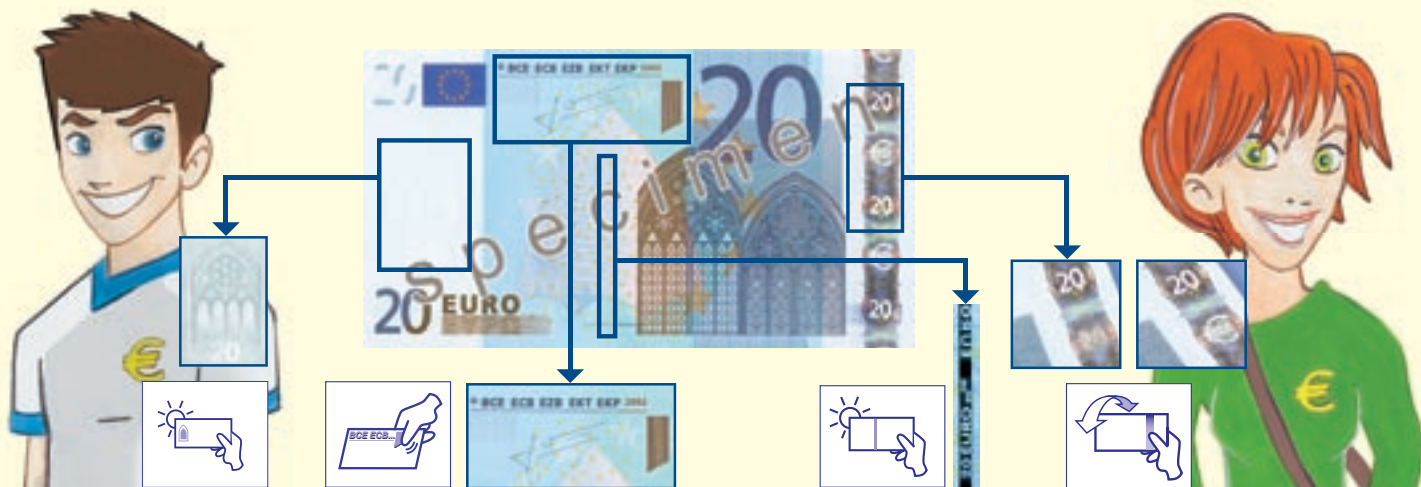
Aleks: »Ana, kaj nama utrujaš, kot da sva doktorirala iz bankovcev. Prevedi raje to svojo latovščino v normalno slovenščino. Kako si lahko ugotovila, da je Robijev bankovec ponarejen, samo s tem, da si ga pogledala proti svetlobi?«

Ana: »Preverila sem vodni znak. Vodni znak že zelo dolgo uporabljajo na belem delu bankovcev. Poglej, če ga pogledaš proti svetlobi, se vidi napol prosojna podoba iz glavnega motiva bankovca in številka njegove vrednosti. Na primer, če pogledaš bankovec za 50 eurov, lahko vidiš okno v renesančnem slogu in številko 50.«

Filip: "Hudo! Ti si pravi detektiv. In kaj misliš s tem renesančnim slogom?"

Anna: »Oh, oprost. Pozabila sem povedati, da je na vsakem od sedmih eurskih bankovcev upodobljen drugačen arhitekturni slog od antičnih časov do danes.«

Aleks in Filip: »Zdaj ti pa res ne slediva več!«

Vodni znak

Vidna postane napol prosojna slika.

Otip papirja

Papir bankovca je na otip čvrst in prožen in na nekaterih mestih se zdi bolj hrapav.

Varnostna nit

Vidna postane temna črta.

Hologram na srebrni foliji

Hologramska podoba se spreminja iz znaka "€" v številko vrednosti in obratno.

Ana: »Ah dajta no! Teh bankovcev res ni težko preveriti. Pogledaš glavni motiv in preveriš, če se ponovi tudi v vodnem znaku.«

Aleks: »In kaj naj bi bil ta hologram?«

Ana: »Vidiš to svetlečo srebrno folijo na bankovcu? To je hologram. Poglej, kaj se zgodi, če bankovec nagneš naprej in nazaj. Ne, ne tako! Ne mahaj z njim kot z zastavo – samo rahlo ga nagibaj.

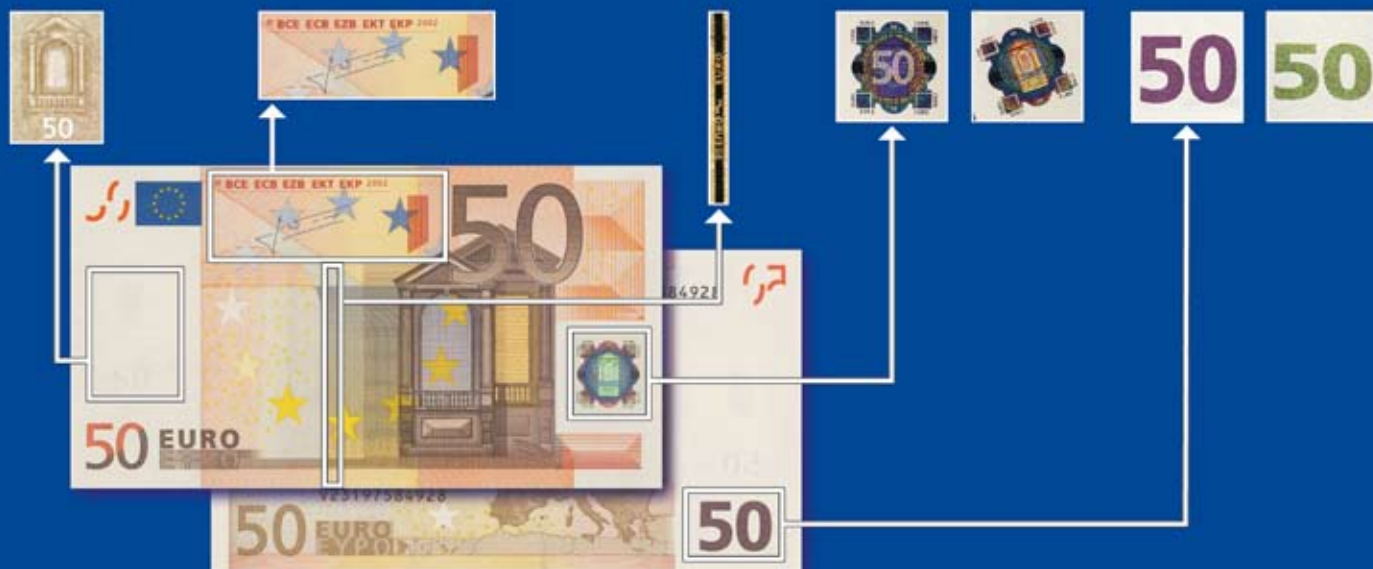
Ali vidiš, kako se slika spreminja iz znaka € v številko vrednosti bankovca?"

Filip: »Pa res! Si predstavljam, da bom po tejle dogodivščini veliko bolj natančno pogledal vsak eurobankovec. Saj v resnici sploh ni težko.«

Vodoznak	Vlastnosti papíru	Ochranný proužek	Hologram	Opticky proměnlivá barva
Vizjel	A bankjegy tapintása	Biztonsági szál	Hologram	Színváltó értékjelzés
Znak wodny	Faktura papieru	Nitka zabezpieczająca	Hologram	Nominal zmieniający kolor
Vodoznak	Papier	Ochranný průžok	Hologram	Číslo s opticky premenlivou farbou
Vodni znak	Otip papirja	Varnostna nit	Srebrna folija	Številka spremenljive barve

www.euro.ecb.eu

EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA
BANCO CENTRAL EUROPEO
EVROPSKA CENTRALNI BANKA
DIEU EUROPÄISCHER ZENTRALBANK
EUROPAISCHE ZENTRALBANK
EUROPA KESKUSPANKE
EVROPAJSKIJ CENTRALNI BANK
EUROPEAN CENTRAL BANK

BANQUE CENTRALE EUROPÉENNE
BANKA CENTRALNA EUROPEJSKIE
BANCA CENTRALE EUROPEA
BANKA CENTRALA EUROPEA
BANKA CENTRALA EUROPEA
BANKA CENTRALA EUROPEA
BANKA CENTRALA EUROPEA
BANKA CENTRALA EUROPEA
BANKA CENTRALA EUROPEA

EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA
BANCO CENTRAL EUROPEO
EVROPSKA CENTRALNI BANKA
DIEU EUROPÄISCHER ZENTRALBANK
EUROPAISCHE ZENTRALBANK
EUROPA KESKUSPANKE
EVROPAJSKIJ CENTRALNI BANK
EUROPEAN CENTRAL BANK

EUROSYSTEM